

DESCOBRIR

arxius i biblioteques

ARXIU MUNICIPAL DE DÉNIA. UN ARXIU QUE FA HISTÒRIA

L'Arxiu Municipal de Dénia es troba en un racó privilegiat de la ciutat, la zona per als vianants del nucli històric, concretament a la Plaça d'Enric Valor, més coneguda com la Plaça de l'Arxiu, en un edifici confrontat amb el museu etnològic. Són uns carrers tranquils per treballar on fins ara es podia escoltar a l'entrar i a l'eixir alguna flauta travessera o un violoncel procedent del conservatori, que aviat canviarà de seu.

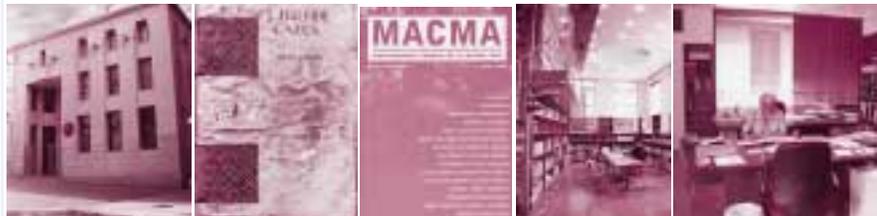
L'edifici de l'Arxiu és, en canvi, una construcció moderna de l'any 1991, realitzada pels arquitectes Rogelio Mira i Salvador Pons, dotada dels serveis més moderns dins d'un espai lluminós i acollidor. A més, l'Arxiu Municipal de Dénia funciona com a Centre d'Arxius que coordina tècnicament el projecte del Servei Mancomunat d'Arxiu que ofereix la MACMA (Mancomunitat Cultural de la Marina Alta), un projecte subvencionat per la Conselleria de Cultura, que va començar a funcionar l'any 2000. Lucía Signes Mata és l'Arxivera itinerant que atén el servei, encara que, donada la demanda dels pobles, està previst contractar un altre arxiver. De moment, hi ha tretze poblacions dins del projecte, que té per objectiu la salvaguarda del patrimoni documental de la Marina Alta i l'organització de serveis d'arxiu en aquelles poblacions de menys de 5.000 habitants que no solen tenir arxivers.

"De vegades hi ha pobles que posseeixen documents importants i ni ho saben -diu Rosa- així que nosaltres els oferim un servei d'arxiu que permet localitzar la documentació administrativa i accedir-hi". "No hem d'oblidar -assenyala- que la història es fa a partir de documents, i en aqueix sentit, es tracta de conscienciar els pobles i els seus habitants de la importància de salvaguardar el seu testimoni documental". En aqueix sentit, l'Arxiu de Dénia és un privilegiat, ja que d'ell han sorgit diverses tesis i investigacions sobre temes com: la història de la medicina a Dénia, història de Dénia en el segle XIX (el conreu de la pansa), la toponímia de Dénia, lingüística de la mar, la II República a la Marina Alta.

Pel que fa a la conservació de fons, Rosa Seser assegura que prefereix microfilm a digitalitzar, i tal com assenyala Rosa, l'arxiu té en marxa també un projecte de conservació del fons documental municipal: en 2000-2001 es van microfilm totes les actes municipals des del segle XV fins a finals del XIX, i en 2001 es va dur a terme la microfilmació dels Padrons de Veïns, Registre Civil, Expedients de Quintes per Conveni amb la *Sociedad Genealógica de Utah*. De cara al futur, l'arxiu preveu adquirir un nou equip de microfilmació que permetrà la lectura informàtica des del microfilm, així com la impressió i la còpia en CD.

Per tal de preservar la memòria històrica i les petjades del pas del temps, a Dénia s'han esforçat a guardar el testimoni de la premsa escrita sobre la comarca i la ciutat, de manera que hi ha dossiers des de finals dels anys 50 fins a l'any 1998 catalogats i informatitzats. Igualment, hi trobem premsa històrica en microfites en el període que va entre 1840 i 1990, referències bibliogràfiques sobre premsa, així com diverses publicacions periòdiques i suplementos. Un llegat que transcendeix més enllà de les parets de l'arxiu, ja que a Dénia reben periòdicament els estudiants de secundària amb visites de temàtica històrica. "Per a l'ocasió -diu Rosa- preparem una exposició de documents al voltant d'una temàtica concreta relacionada amb els temaris d'estudi i amb la Marina Alta, com pot ser l'expulsió dels moriscs o la vida i història del Duc de Lerma. També organitzem un altre tipus de visites centrades en l'Arxivística i els documents, aquestes destinades als alumnes de secundària que estudien l'oplativa de Documentació".

Per altra part, l'Arxiu i l'Ajuntament convoquen des de l'any 1997 una beca d'investigació dotada amb 3.500 €, treballs que Ajuntament de Dénia publica, en col·laboració amb l'Institut de Cultura Juan Gil-Albert.

1, Edifici que alberga actualment l'Arxiu Municipal de Dénia, a la Plaça d'Enric Valor. 2, Exemplant del Llibre de Caixa del segle XVII conservat a Dénia. 3, Portada del MACMA. 4, Sala d'investigadors de l'Arxiu Municipal de Dénia. 5, Sala de treball i organització de l'arxiu.

f i t x a

t è c n i c a

Plaça d'Enric Valor, s/n
Tel.:96-6420940 · Fax: 96 5789986
a/e.: archivo@ayto-denia.es
Web: (pàgina Web en realització)

PERSONAL:

VOLUM DOCUMENTAL:

CONSULTES:

NOVES ENTRADES DE DOCUMENTS

-CARACTERÍSTIQUES DE L'EDIFICI:

-SERVEIS:

ARXIU MUNICIPAL DE MANISES.

LA IMPLICACIÓ D'UN POBLE

L'Arxiu Municipal de Manises ha estat un arxiu castigat pel pas del temps amb la desaparició de la seua documentació històrica a causa de la Guerra de la Independència (1808) i amb la Guerra Civil (1936-39), de manera que avui només hi trobem documentació des de 1937-38 fins als nostres dies. Cosa que, en canvi, no ocorre amb el seu Arxiu Parroquial, que es manté intacte.

Per parlar de l'arxiu de Manises, cal remuntar-nos doncs a l'època més recent. En aqueix sentit, i tal com indica Vicent Masó, arxiver de Manises, és sobretot a partir de 1986 que hi ha hagut un creixement accelerat de la documentació municipal, ja que a mitjans dels vuitanta l'arxiu no arribava a albergar 300 metres lineals de documents, i avui n'hi ha 1.800, més dipòsits externs. I és que, tal com comenta Masó, "abans de 1986 a Manises no hi havia concepte arxivístic. Només existia una prèvia organització amb un primer catàleg general i l'arxiu era un magatzem on hi havia de tot i era impossible atendre cap consulta. Des d'aleshores ha canviat molt, la documentació ha crescut força -assegura- i a partir de mitjans dels noranta s'ha fet més que necessari regular-lo i ordenar-lo. Personalment -assenyala Masó- no m'interessa tant l'extensió de l'arxiu, sinó la seua gestió. I en aqueix sentit, tots els fons estan informatitzats amb el programa ARCA, un programa que vam començar a confeccionar des d'ací en 1989. Així que la documentació oficial de l'Ajuntament està informatitzada -assegura- excepte aquella més viva i que està sotmesa a canvis continus, perquè no tindria sentit, però sí aquella susceptible de ser destruïda, per exemple".

Quant a la gestió de l'arxiu, Masó insisteix en què per ordre de prioritat, primer s'ocupen de la documentació administrativa municipal i després del Patrimoni Documental de Manises. "El nostre arxiu -comenta- no té la separació de les tres etapes, com hauria de ser, i a més, els departaments del consistori no tenen tampoc un arxiu d'oficina, amb la qual cosa, l'arxiu municipal supleix aquesta funció i per tant, les transferències de contractes, permisos i altra documentació són contínues". Segons Masó, "al marge del mètode científic i de les normes de descripció a seguir per tot arxiu, la distribució i l'organització del fons documental respon -seguint el principi arxivístic de respecte a la procedència- al funcionament de l'Ajuntament. Una manera de treballar que s'ha de traduir en una sintonia amb l'arxiu". I en eixe sentit, Masó destaca que el fet que l'Ajuntament de Manises haja estat un centre pioner quant a la creació i prestació de serveis als ciutadans, com escoles infantils, guarderies i altres, ha generat una gran quantitat de documentació. La qual cosa, comenta Masó, ha afectat el finançament de l'Arxiu, "ja que l'Ajuntament -explica- ha vist com en els últims anys l'arxiu s'ha fet molt més rendible, i en 1997 va destinar-hi per primera vegada una partida pressupostària".

Quan parla d'arxivística i d'arxius, Vicent Masó insisteix en tot moment en el vessant vocacional de la professió. La qual cosa es fa palesa en el cas de Manises, ja que l'arxiu viu de cara a la ciutat. "Procurem que res no se'ns escape, -diu Masó-. De moment, a partir dels fons gràfics, i gràcies a la col·laboració dels ciutadans, l'Arxiu ha organitzat quatre exposicions, tres d'elles ja visualitzades en la pàgina web, per a les quals hem restaurat fins ara al voltant de 1.800 imatges, des que va començar la iniciativa, en 1999, i actualment, hi ha dues campanyes dinamitzadores i informatives en marxa".

A pesar de la vocació i del progrés innegable de la professió, Vicent Masó insisteix en què, en general, hi ha una imatge negativa dels arxius en la memòria col·lectiva dels ciutadans. "Aqueixa connotació negativa i la falta d'una rendibilitat econòmica -diu- han sigut sempre un obstacle a vèncer. Ara bé, si els usuaris n'estan satisfets, no hi cap dubte que l'arxiu funciona bé, independentment d'altres qüestions de rendibilitat, etc. Al cap i a la fi, l'arxiu té una altra funció primordial: el testimoniatge històric, estudiem la documentació per donar-ne testimoni, i en aqueix sentit m'agradaria subratllar que els arxius no s'han de concebre com res estàtic, sinó que han d'estar vius".

1,2,3 Y 4. Portades de distints fullets d'informació i explicació de la Festa de la Traslació, una de les festes més importants del poble de Manises, festa que se celebrarà el pròxim 14 d'agost.

f i t x a
t è c n i c a

Arxiu Municipal de Manises

Arxiver: Vicent Masó

Adreça: Plaça Castell, núm. 1,
46840 Manises

Tl.: 961545116 · Fax: 961520453

Horari d'atenció al públic: de dilluns
a divendres 08:00h. a 14:00 h.
Atenció personalitzada de vespra-
da.

1.300 metres lineals de prestatgeria

Web: www.manises.infoville.net

a/e.: manises_arxiu@infoville.net

Plantilla:

f o n s

-Fons General:

-Fons Casanova Dalfó-Sanchis
Causa:

-Fons Ateneu Mercantil de València:

-Fons d'imatges:

*Arxiu gràfic:

*Fons videogràfic:

s e r v e i s

-Biblioteca Auxiliar

-Servei de Consulta:

-Servei de Publicacions:

-Campanyes

f i t x a

t è c n i c a

Arxiu Històric Municipal de Sueca

(La Ribera Baixa)

Arxiver: Joan Francesc Pi

Adreça: Placeta del Convent,
núm. 12, 2a planta 46410 –Sueca-
Tl.: 96 1718034 · Fax: 96 1701434

Horari d'atenció al públic: de dilluns
a divendres 08:00 h. a 14:00 h.

a/e.: sueca_arx@gva.es i

arxius@eresmas.com

Plantilla: Tècnic Superior en Ar-
xius i Auxiliar d'Arxius.

i n f o r m a c i ó

-Metres lineals i instal·lacions:

-Web: [www.sapiens.ya.com/
webarchivo](http://www.sapiens.ya.com/webarchivo)

-Visites durant 2002:

-Peculiaritats i Fons a destacar de
l'Arxiu:

-Sèries més consultades:

s e r v e i s

Convent de
Franciscans del segle XVI,

ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL DE SUECA SUECA. LA SALVAGUARDA D'UN ARXIU

L'Arxiu Municipal Històric de Sueca guarda avui, en haver sobreviscut a la Guerra de la Independència de 1808 i a la Guerra Civil del 36-39, documentació que es remunta a mitjans del segle XIII, com la Carta Pobla, que data de 1245. Igualment alberga nombrosos pergamins del període entre 1246 i 1674 i altres documents de gran valor pertanyents al segle XV. Una rica producció documental que té el seu origen en la independència que adquireix Sueca respecte de Cullera a mitjans del segle XIV, en què passa a ésser considerada com una universitat, així com en la seua independència parroquial respecte de Cullera a mitjans del segle XVI, ja amb parròquia pròpia. Més tard, en 1899, Sueca va rebre el títol de ciutat de mans de la regent Maria Cristina, segons indica el seu arxiver, Joan Francesc Pi.

Com indica Pi, més d'un segle abans de ser ciutat, Sueca ja havia realitzat la primera catalogació de l'arxiu, quan en 1751 Ferran VI va decretar l'ordre d'organització dels arxius per a tota Espanya. Un segle després, en 1873, es va redactar el reglament de l'arxiu i els primers inventaris organitzats per orde alfabètic, i en 1874 el nou Ajuntament va dissenyar un dipòsit a la planta superior com a arxiu, encara que fins al segle XX no va haver-hi un període continu d'arxiviers. Les primeres tasques d'arxivística a Sueca es van encomanar a principis del segle XIX al pare Ribelles, cronista de la ciutat i del Regne, encara que fins al darrer terç del segle XIX, Sueca no va comptar amb un arxiver fixe. I seria ja en el segle XX, en 1905, quan es va crear definitivament la plaça d'arxiver. Després d'un parèntesi per la Guerra i la Dictadura, en 1979, data en què es va reactivar l'arxiu, se'n van fer càrrec els professors suecans d'història medieval i paleografia, Antoni Furió i Josepa Cortés, fins que en 1990 va ocupar la plaça oficial l'actual arxiver.

Segons Joan Francesc Pi, l'Arxiu Històric sempre ha tingut una presència important entre els ciutadans de Sueca ja que l'han consultat des de fa centenars d'anys. Precisament a l'arxiu és on van anar a buscar documentació, ja a principis del segle XIX -assenyala l'arxiver- per tal d'aportar les proves necessàries de cara al plet d'independència fiscal del Senyoriu de Sueca, del qual era titular Carlota Godoy, filla de Godoy, en un període històric en què les idees liberals i antisenyoriales havien propiciat un canvi en la propietat de la terra.

Des de 1999, l'arxiu de Sueca està ubicat en un edifici modern integrat en el Convent de Franciscans, un edifici del segle XVI, rehabilitat per a l'ocasió per l'arquitecte Luis Meseguer Burguera, que va passar a mans de l'Ajuntament en 1812 per una cèdula reial i que des d'aleshores ha

mantingut un caràcter de servei públic. "Dels aires de modernitat de l'arxiu -diu Joan Francesc Pi- destaca l'intent per treballar amb professionalitat i autonomia a l'hora de planificar la feina i sempre atenent les necessitats de l'arxiu, com és el cas de la digitalització, que realitzem des del mateix arxiu, ja que disposem d'un escàner preparat per tractar documents antics sense danyar-los". "A més, després del darrer trasllat -continua Pi- ha calgut actualitzar els inventaris per esmenar alguns errors en dades sobre anys i conceptes".

"Respecte a projectes de futur -comenta J.F. Pi- voldríem esdevenir paral·lelament arxiu i centre cultural, un centre on es puguen realitzar actes culturals, donada la idoneïtat del claustre del convent". "A més -afegeix- ja que es tracta d'un arxiu del que se n'ha fet ús al llarg de la història, personalment vull insistir a apropar-lo als joves investigadors i als estudiants universitaris dels últims cursos, per tal de fer-los veure que aquí tenen un excel·lent material d'estudi i un bon ambient de treball".

► -Sistema Informàtic de gestió de l'Arxiu:

-Sala d'investigadors:

Servei propi de digitalització

-Servei de publicacions:

-Biblioteca Tècnica Auxiliar:

-Sala de Quarantena.

-I una sala de fitxers.

1, Perspectiva de dipòsit de l'Arxiu de Sueca. 2, Instal·lació dels Compactus sistema Picking up a l'Arxiu Històric Municipal de Sueca. 3, L'Arxiu de Sueca disposa d'una avançada tecnologia, com és un escàner adequat a les seues necessitats, i que li permet digitalitzar documents evitant qualsevol dany per a l'original.